

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΠΟΛΗ (ΜΕΓΑΛΗ ΡΑΧΗ)

Στωϊκό κτήριο, Περιγραφή

Ένα ακόμη σημαντικό κτήριο της αρχαίας Αιανής, δημόσιου χαρακτήρα και αυτό όπως της Δεξαμενής, ήρθε στο φως στο αμέσως κατώτερο πλάτωμα τα κορυφής του λόφου, προς τα ΒΑ. Έχουν σωθεί οι δύο πλευρές της στοάς, μήκους 25μ. και 20μ. αντίστοιχα, οι οποίες σχηματίζουν ένα Γ. Έχουν διατηρηθεί τα θεμέλια των δύο πλευρών, τα οποία είναι χτισμένα με μεγάλους δόμους. Παρά τη λιθολόγηση και αυτού του κτηρίου σε μεταγενέστερες εποχές, έχουν σωθεί πολλά αρχιτεκτονικά μέλη, δωρικά και ιωνικά κιονόκρανα, τμήματα αμφικιώνων και άλλα λίθινα μέλη ανωδομής, τα οποία κάνουν πιθανή την ύπαρξη πρώτου ορόφου.

Πρόκειται, λοιπόν, για ένα μνημειώδες και μεγαλοπρεπές κτήριο, το οποίο βρισκόταν στην κορυφή του λόφου και το οποίο αποδεικνύει την ύπαρξη μνημειώδους αρχιτεκτονικής στις πρώιμες φάσεις των μακεδονικών βασιλείων, ιδιαίτερα στην Άνω Μακεδονία, όπου οι μελετητές μέχρι πριν από λίγα χρόνια θεωρούσαν τους αρχαίους κατοίκους της νομάδες.

Τη χρήση μαρμάρινων αρχιτεκτονικών μελών μαρτυρεί, ακόμη, η ύπαρξη πλούσιου στρώματος λατύπης (απολεπίσματα μαρμάρου) που βρέθηκε στο κτήριο και φανερώνει την τελική, κατά τόπο, επεξεργασία του μαρμάρου.

Οι δόμοι των δύο πλευρών του οικοδομήματος αποτελούν το στυλοβάτη, προφανώς μιας στοάς, πάνω στον οποίο πατούσαν οι κίονες. Το μεγαλύτερο πλάτος της μίας πλευράς με κατεύθυνση προς την κορυφή του λόφου ερμηνεύσαμε ως ράμπα για την ευκολότερη πρόσβαση στο κτήριο, καθώς το πλάτωμα που θεμελιώθηκε παρουσιάζει μεγάλη κλίση. Σε ανώτερο επίπεδο, πίσω από τον τοίχο της στοάς ανασκάφηκε μια σειρά από διπλά δωμάτια, δύο τουλάχιστον οικοδομικών φάσεων,

οι τοίχοι των οποίων ήταν

κατασκευασμένοι από αργολιθοδομή. Καθώς η επίχωση στο σημείο αυτό ήταν πολύ μικρή, χρησιμοποιήθηκε, με κατάλληλη επεξεργασία, ο φυσικός βράχος

ως δάπεδο των δωματίων και θεμέλιο των τοίχων.

Ο εσωτερικός χώρος του κτηρίου, που καλύφθηκε με το στρώμα λατύπης και μεγάλες λίθινες πλάκες, κάλυψε προγενέστερα οικοδομήματα με αποθηκευτικούς χώρους, σύμφωνα με τα πιθάρια που βρέθηκαν εκεί. Ανατολικότερα αποκαλύφθηκαν δύο ελλειψοειδή κτίσματα, από τα οποία σώζεται η λίθινη κρηπίδα τους, ενώ σύμφωνα με την κεραμική χρονολογούνται στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού και στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.

Παρά την ελλιπή και αποσπασματική διατήρηση του κτηρίου, σε συνδυασμό με τα λιγοστά κινητά ευρήματα που δεν προσφέρουν ιδιαίτερα στην αποσαφήνιση της χρήσης και στο χαρακτηρισμό του, τα αρχιτεκτονικά λείψανα φανερώνουν τη μνημειώδη μορφή του κτηρίου με όροφο, δωρική κιονοστοιχία στο ισόγειο και ιωνική στον όροφο. Όσον αφορά στη χρήση του κτηρίου δύο είναι οι πιθανές ερμηνείες: είτε πρόκειται για την οικία του ηγεμόνα της πόλης, η οποία διέθετε και διοικητικό χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τη μνημειακή αγορά της αρχαίας Αιανής.

Δρ Γεωργία Καραμήτρου Μεντεσιδη

Φωτογραφίες

